

Vuoden 2023 eduskuntavaalien vaalilautakuntien ja -toimikunnan valinta, suositus kotiäänestyksen vaalitoimitsijoista

Kunnanhallitus 12.12.2022 § 317
950/00.00.00/2022

Valmistelija: hallintojohtaja Riina Kivistö

Vuoden 2023 eduskuntavaalien ennakkoäänestys järjestetään 22. – 28.3.2023 ja vaalipäivä on 2.4.2023.

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

1. kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme sekä
2. laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilain 15 §:n mukaan vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n mukaan kunnallisessa toimielimessä kunnanvaltuustoa lukuun ottamatta tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvolain vaatimuksen tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten osalta. Myös poliittinen edustavuus tulee ottaa valinnoissa huomioon.

Kotiäänestyksen vaalitoimitsijat päättää keskusvaalilautakunta. Kunnanhallitus voi antaa kotiäänestyksen vaalitoimitsijoista suosituksensa.

Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanoja valmisteltaessa on tarkistettava, että valittavalla henkilöllä on todellinen mahdollisuus osallistua lautakunnan ja toimikunnan tehtävien hoitamiseen.

Vaaliviranomaisia koskevat kelpoisuus- ja esteellisyyssäännöt eduskuntavaaleissa ovat tiivistetysti seuraavat:

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva eduskuntavaalien ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana.

Vaalilautakunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2019) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä eivät voi olla vaalien ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Vaalitoimikunnan jäsenellä ja varajäsenellä, erityisesti puheenjohtajaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Kotiäänestyksen vaalitoimitsija

Kelpoisuus: Vaalitoimitsijana ei voi olla vajaavaltainen eikä myöskään ehdokas, hänen puolisonsa, lapsensa, sisaruksensa tai vanhempansa.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimitsijan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että vaalitoimitsijaksi määrätty voi toimia kaikissa vaalitoimitsijan tehtävissä.

Vaalitoimitsijaksi nimettävällä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Toimivalta: Vaalilaki § 15

Oheismateriaalina on 8.12.2022 päivitetty ehdotuslistaus Eduskuntavaalien vaalilautakunnat ja -toimikunta, kotiaäänestyksen vaalitoimitsijat. Oheismateriaali toimitetaan vain kokoukseen osallistuville.

Lisätietoja hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. valita jokaisen äänestysalueen vaalilautakuntaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä ja tarpeellisen määrän,

kuitenkin vähintään kolme varajäsentä, jotka asetetaan siihen järjestykseen, joissa he tulevat jäsenten sijaan.

2. valita kunnanhallituksen määräämissä laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten asetettavaan vaalitoimikuntaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä tarpeellisen määrän, kuitenkin vähintään kolme varajäsentä, jotka asetetaan siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaa.

3. antaa ehdotuksensa keskusvaalilautakunnalle kotiaänestyksen suorittavista vaalitoimijoista.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen ja teki valinnat liitteen mukaisesti.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kokouksessa pidettiin tauko klo 16.42-16.50. Tauon päätyttyä puheenjohtaja totesi läsnäolijat kuten etusivulta ilmenee ja totesi kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että kunnanhallituksen II varapuheenjohtaja Veijo Niemi poistui kokouksesta klo 16.50.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Mikko Viitanen saapui kokoukseen klo 16.50.

Otteet

Valitut

Tiedoksi

Keskusvaalilautakunta